

Svítlidla jako světelné objekty (část 2)

Ing. arch. Luboš Sekal, A. A. L. S. – ateliér architektury

První část článku (*Svítlidla jako světelné objekty (část 1), Světlo č. 6/2007*) se převážně zabývala samostatně instalovanými svítlidly jako dominantami prostoru (myš-

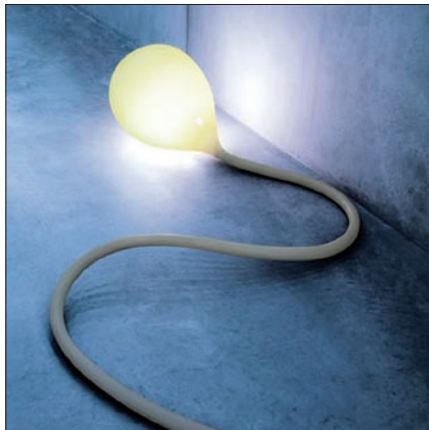

Obr. 1. Kundalini – Atomium, stolní, design Hopf & Wortmann – Büro für Form, 2006, délka 64 cm, šířka 64 cm, výška 52 cm, šest 40W žárovek, polyetylen, cena 10 389 Kč bez DPH

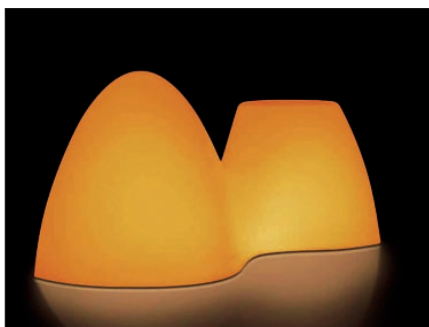

Obr. 2. Foscarini – UTO, Lagranja Design, 2005, průměr 20 cm, délka 320 cm, 60W žárovka nebo 23W kompaktní žárovka, silikon, cena 8 166 Kč bez DPH

leno zejména pro bytový prostor, ve veřejných interiérech se předpokládá vícenásobné užití téhož svítlidla). Dnešní část se bude věnovat kompozicím tvořeným více světelnými objekty. Při jejich skladbě není nutné se omezovat pouze na vícenásobné použití stejných svítlidel, ale lze kombinovat různé varianty svítlidel vyráběných v typových řadách a tvořících tzv. rodiny – např. stojanové, závěsné, nástěnné nebo volně položené svítlidlo (obr. 1). V této souvislosti lze poznamenat, že některé světelné objekty umožňují i nestandardní umístění. Se zřetelem na použité materiály a světelné zdroje (povrchová teplota) je např. možné některá svítlidla

Obr. 3. Belux – Jingzi 30, design Herzog & de Meuron, 2005, průměr 30 cm, délka 296 cm, 100W žárovka, silikon, cena 17 661 Kč bez DPH

Obr. 4. Foscarini – Blob, design Karim Rashid, 2002, tři velikosti: 16 x 46 cm (24W žárovka), 29 x 95,5 cm (dvě 36W žárovky), 50 x 126 cm (dvě 55W žárovky), polyetylen, cena interiérového provedení od 4 817 Kč bez DPH (cena exteriérového provedení od 5 869 Kč bez DPH)

pokládat přímo na zem (obr. 2, obr. 3, obr. 4). Tak lze s využitím světla zvýraznit strukturu a barvu podlahoviny, přilehlého nábytkového kusu, výtvarného díla apod.

Co se týče světelných objektů plnicích především dekorativní funkci, není volba světelného zdroje dominantní. Obvykle

Obr. 8. Kundalini – La La Lamp, design Helen Kontouris, impregnovaný textil 2004 a) malá: výška 134 cm, 60W + 100W žárovka, cena 15 756 Kč bez DPH b) velká: výška 180 cm, 150W + 60W žárovka, cena 18 065 Kč bez DPH

Obr. 5. Palluccoitalia – Rainy Day, design Kazuhiro Yamanaoka, průměr 50 cm, tloušťka 10 cm, 40W kruhová žárovka T8, polyetylen, cena 10 510 Kč včetně DPH

Obr. 6. Kundalini – Abyss, design Osko+Deichmann, 2007, rozvinutý průměr 110 cm, 10W LED, polykarbonát, cena 8047 Kč bez DPH

Obr. 7. Leucos – Manhattan, design Danilo De Rossi, 26 x 25 x 177 cm, tři 36W žárovky nebo pět 100W žárovek, stmívatelné, organické sklo (plexisklo)

se používají žárovky s teplou barvou světla. Lze ale najít i svítlidla osazená kompaktními žárvkami (obr. 5), popř. dioda

Obr. 9. SUPŠS Kamenický Šenov – Figurky, design Johana Gabrielová, 2006, výška 30 až 40 cm, 11W kompaktní žárovka, sklo, maturitní práce

Obr. 10. B.LUX – Kan-pazar, design Jon Santacoloma, dvě velikosti: výška 80 cm, průměr 20 cm (dvě 36W žárovky), výška 150 cm, průměr 30 cm (dvě 55W žárovky), polyetylen

mi LED (obr. 6). Poměrně výjimečná jsou svítidla – světelné objekty s lineární žárovkou (obr. 7). Nicméně nejméně úsporný světelný zdroj – žárovka, je stále zdrojem nejpreferovanějším. V případě světelných objektů však nebývá celkový příkon vysoký (nejčastěji 60 až 100 W). Důvodem je to, že žárovka má zatím z hlediska uživatele nejlepší – nejpřirozenější podání barev a nežádoucím způsobem nezkrasuje

barvu stínidla. Žárovková svítidla také bývají nejčastěji vybavena stmívači.

Svítidla – světelné objekty mohou vedle světelné funkce plnit současně i funkci hlavního, dominujícího prvku v interiéru. Tak jako např. v hotelovém pokoji bývá klasickým výrazným prvkem „klobouk“ (stínidlo) stolního či stojanového svítidla, může individualistický světelný objekt ovládat celý prostor (obr. 8).

Ani výrazný světelný objekt nemusí být pouze solitérem. Například ve dvojici může tvořit velmi zajímavou kompozici. Názorným příkladem je kombinace skleněných svítících objektů na obr. 9, které se tvarově i barevně doplňují. Celek díky svým optickým vlastnostem oživují dokonale vybroušené křišťálově čiré skleněné čočky vpleené do vrcholu objektů. Autorkou je absolventka Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Kamenickém Šenově Johana Gabrielová.

Svítidla – světelné objekty nejsou jen výsadou interiéru, ale lze je úspěšně uplatnit i v exteriéru (obr.

10, obr. 11, obr. 12). Zde je třeba upozornit na skutečnost, že svítidlo v provedení do interiéru může být tvarově téměř stejné jako svítidlo v provedení do exteriéru. Verze určená do exteriéru ale musí být dostatečně chráněna před vniknutím cizích těles, prachu a vody (krytí IP), minimálně IP44, obvykle IP55 nebo IP66, 67.

Z obrázků uvedených v článku je patrné, že konkrétní svítidla je třeba vybírat velmi obezřetně. Mnohé typy svítidel se vyrábějí ve dvou nebo více velikostech, barevných provedení je ještě více. Obecně lze konstatovat, že k běžnému, každodennímu používání jsou nejvhodnější bílá svítidla. Naopak svítidla barevná (myšleno s barevným průsvitným stínidlem) jsou určena spíše pro mimořádné chvíle a jsou vhodná k navození zvláštní atmosféry. Čím výraznější a větší světelný objekt, tím větší odstup a prostor vyžaduje. Proto je třeba zejména u dominantních objektů počítat s jejich konkrétním umístěním již od počátku utváření (projektování) interiéru, zahrady či veřejného prostoru. Protože fotografie někdy může skutečnost výrazně zkrasovat, je

Obr. 12. VGnewtrend – Obice, design: G+R design, průměr 52 cm, výška 175 cm, dvě 100W žárovky E27, polyetylen, cena od 18 540 Kč bez DPH

Obr. 11. VGnewtrend – Tippy, design: G+R design, průměr 75 cm, výška 140 cm, dvě 100W žárovky E27, polyetylen, cena od 17 100 Kč bez DPH

vždy dobré vidět svítidlo také na vlastní oči, aby bylo možné posoudit intenzitu osvětlení, průsvitnost stínidel, materiálové a barevné provedení, členitost a strukturu povrchu (čistitelnost).

Na závěr je dobré ještě uvést, že svítidla – světelné objekty nemusí být vždy fixována na pevný vývod kabelu elektro. Například malá dekorativní svítidla napájená baterií a osazená barevnými diodami LED lze v prostoru umísťovat na libovolném místě nebo podkladu (nábytek, skleněná výplň dveří aj.). Pro vytvoření barevné atmosféry v interiéru může být jejich použití mnohdy lepší variantou než neměnné celoplošné barevné výmalby stěn. Svítidlo lze rozsvítit nebo nechat zhasnuté, s barevnou stěnou však nelze udělat (krátkodobě) nic.

☒